

Нестеренко О.В.

доктор технічних наук, професор,

провідний науковий співробітник,

Український науковий центр розвитку інформаційних технологій

ТЕХНОЛОГІЯ НАЦІОНАЛЬНОГО ІНТЕРНЕТ-ПОРТАЛУ В УПРАВЛІННІ МІЖНАРОДНИМ НАУКОВО-ТЕХНІЧНИМ СПІВРОБІТНИЦТВОМ

Одним з головних чинників вільного трансферу знань та ідей для науково-технічного прогресу в країні є розвиток міжнародного науково-технічного співробітництва (МНТС). У наш час цифрових трансформацій однією з головних цілей є перетворення результатів наукових досліджень в такі, що є доступними для усіх зацікавлених осіб в даній сфері, формуючи тим самим підґрунтя для відкритого науково-технічного інформаційного простору [1]. Разом із тим нагальною є потреба в подальшому забезпеченні встановлення партнерських і творчих контактів у світовому науковому середовищі в контексті МНТС. Незважаючи на існування великої кількості міжнародних проектів науково-технічного співробітництва, зокрема в рамках програми Європейського дослідницького простору (рамкові програми Європейського Союзу з досліджень та інновацій “Горизонт Європа”, Програма “Євратом”), інші програми міжнародного наукового та інноваційного співробітництва, проблема збільшення кількості учасників з числа українських науковців в цих проектах залишається відкритою. У цьому зв’язку існує необхідність у розв’язанні наукового завдання розробки інформаційно-інноваційної системи сприяння розвитку процесів управління МНТС на основі їх комплексної цифровізації [2].

Питання цифровізації МНТС стоїть не лише на порядку денному в країні, але й виступає визначальним чинником вільного трансферу знань, підвищення мобільності дослідників, зокрема до Європейського науково-дослідницького простору. Оскільки цифрова трансформація стала можливою завдяки сучасним тенденціям наукової комунікації, у цьому напрямі переконливим є досвід

впровадження он-лайн платформ відкритого доступу, наприклад, таких як відкриті координаційні центри, інформаційні сайти та портали.

Для МНТС такий підхід є особливо важливим, адже в цій сфері задіяне широке коло фізичних та юридичних осіб – вчені, експерти, наукові установи державної, комунальної та приватної форм власності, заклади вищої освіти, органи державної влади, Національна академія наук України та національні галузеві академії наук, національні та регіональні наукові центри, громадські наукові організації, академії наук, наукові товариства, наукові асоціації, спілки, об'єднання тощо. Водночас шляхи МНТС визначаються на основі кооперації, спільних науково-технічних програм, договорів між суб'єктами наукової і науково-технічної діяльності, спільних координаційних угод, контрактів, проектів, угод, де однієї зі сторін виступає міжнародна організація чи організація іноземної держави, а також забезпечення консалтингу у складному середовищі взаємодії [3].

При цьому при підготовці та реалізації міжнародних науково-технічних проектів відбувається комплекс взаємопов'язаних, спрямованих на дослідження, розроблення, удосконалення та впровадження науково-технічних досягнень робіт (заходів), що проводяться спільно українськими й іноземними вченими відповідно до законодавства України [4].

В сучасних умовах технологізації та глобалізації забезпечити підтримку процесів МНТС та їх управління можливо лише на основі реалізації Національного інтернет-порталу як багатофункціональної інформаційно-телекомунікаційної системи, засобу подання інформації з різних джерел в єдиному порядку, забезпечення навігації тематичними сайтами, узгодження контролю над процедурами для множини застосунків і баз даних на єдиній URL-адресі національного домену (рис. 1).

Технологія порталів забезпечує створення, модерацію, публікацію контенту (інформаційного ресурсу), імпорт даних із сторонніх інформаційних джерел,

взаємодію між адміністраторами та користувачами системи, доступ до контенту та даних через Інтернет за допомогою браузера. Зазвичай користувач, бажаючи скористатися якоюсь послугою, в першу чергу потрапляє на інформаційний портал, який присвячений його питанню. І вже звідти починає свою подорож у пошуку інтерактивних сервісів через Мережу. Концепція, дизайн та зміст, який він побачить на порталі, буде для нього свого роду еталоном, на який він буде озиратися, знайомлячись з послугами та ресурсами. На порталі клієнт може знайти необхідну йому об'єктивну інформацію про все, що відбувається в цікавій для нього області

Рисунок 1 – Підтримка процесів міжнародного науково-технічного співробітництва на основі реалізації Національного інтернет-порталу

Важливою частиною є кабінет користувача, що забезпечує реєстрацію,

авторизацію користувачів та доступ до окремих функцій порталу відповідно до прав доступу користувача. Структура кабінету користувача передбачає такі розділи як повідомлення, послуги, а також аккаунт (інформація про користувача).

Складовою частиною Порталу є його веб-ресурс відображення сторінок з наявним контентом, які адмініструються системою управління контентом, інших функціональних модулів, наприклад Календар заходів, Карта партнерів, Розширений пошук, та забезпечує доступ до їх використання. Доступ до відкритих сторінок та функціональних модулів мають всі користувачі Інтернету.

В перспективі створення та підтримка Порталу дозволить не лише підвищити ефективність МНТС шляхом збільшення кількості отриманих грантів, але й дозволить виконати одне із завдань, яке стоїть перед Урядом країни в рамках Концепція цифрової трансформації освіти і науки України – зробити науковий інформаційний простір країни більш відкритим і доступним для зацікавлених суб'єктів.

Література

1. Поляков М. В., Білозубенко В. С., Шаблій С. Є. Тенденції розвитку міжнародного науково-технічного співробітництва. *Бізнес Інформ*. 2020. № 12. С. 53-60.
2. Цифровізація процесів управління розвитком міжнародного науково-технічного співробітництва / Артюхіна М.В. та ін. *Актуальні проблеми економіки*. 2022. № 6-7. С. 6-19.
3. Артюхіна М.В., Жарінов С.С., Нестеренко О.В. Вдосконалення управління консалтингом у сфері міжнародного науково-технічного співробітництва. *Актуальні проблеми економіки*. 2022. № 8. С. 59-69.
4. Про затвердження Порядку реєстрації міжнародних науково-технічних програм і проектів, що виконуються в рамках міжнародного науково-технічного

співробітництва українськими вченими, а також грантів, що надаються в рамках такого співробітництва : Наказ Міністерства освіти і науки України від 20.11.2017 р. № 1507. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/z1564-17> (дата звернення: 15.11.2022).